

Geachte heer Kamp,

Namens Warmte030 (een burgerinitiatief in de stad Utrecht - zie <http://www.energie-u.nl/actie-warmte030/>) reageren wij graag op de uitnodiging met een zienswijze bij te dragen aan de discussie over de herziening van de Warmtewet.

In Utrecht kwamen de afgelopen jaren diverse problemen met betrekking tot collectieve warmtelevering aan het licht. Een aantal van deze problemen schetsen wij hieronder, in de hoop en verwachting dat wat wij constateren een rol zal spelen bij de aanpassingen van de Warmtewet.

Daarnaast zouden wij graag betrokken willen worden bij de verdere uitwerking van de nieuwe Warmtewet en onderliggende regelgeving, met name bij het ontwerpen en uitvoeren van experimenten waar de nieuwe wet ruimte voor biedt.

Duurzaamheid

Sinds enige jaren is de stadsverwarming in Utrecht (productie, distributie én levering van warmte) exclusief het eigendom van Eneco. De gemeente heeft geen afspraken met Eneco over de duurzaamheid van de stadsverwarming. Enkel bij nieuwbouw is duurzaamheid, of de milieu- of energieprestatie, een onderwerp: in het kader van EPC/Bouwbesluit. Echter, na het verlenen van de bouw-/omgevingsvergunning wordt hier niet meer op toegezien. Dat betekent dat voor geen enkele Utrechts afnemer die op stadsverwarming is aangesloten, Eneco een verplichting, taak of verantwoordelijkheid heeft om op de duurzaamheid van de geleverde warmte te letten. Dit is onwenselijk gebleken. De stad leefde in de veronderstelling dat stadsverwarming - hoe onbekend, onbemind of geliefd ook - op een of andere wijze wel goed voor het milieu zou zijn. De openheid die Eneco en gemeente de afgelopen maanden hebben verschaft liet zien dat dat zeker in de laatste jaren maar heel beperkt geldt.

De afnemers van stadsverwarming hebben geen enkele invloed op de duurzaamheidsprestatie van Eneco, maar zijn dus wel gebonden aan Eneco en het door dit bedrijf gemonopoliseerde systeem. Maar ook niet-afnemers, vooral diegenen die betrokken zijn bij de energietransitie, zien deze situatie als ongewenst: stadsverwarming is een heel belangrijk element in de energievoorziening van Utrecht en in de energietransitie, en toch heeft "de stad" er niets over te zeggen. Dat blijkt bijvoorbeeld concreet bij de besluitvorming rondom de biowarmte-installatie die Eneco van plan is in Utrecht te bouwen ten behoeve van de stadsverwarming. Die besluitvorming is een traditioneel RO-traject buiten de gemeente om (de provincie is bevoegd gezag), waar de energieprestatie geen onderwerp in is. Afnemers en andere Utrechtse betrokkenen die zich belanghebbend voelen, willen op de energie-/milieuprestatie van de stadsverwarming invloed kunnen uitoefenen en ten minste weten waar ze wat dit betreft aan toe zijn. Enkel het nalezen van de duurzaamheid van het afgelopen jaar in het door de vergunninghouder te publiceren jaarverslag achten wij onvoldoende.

Blokverwarming

De problemen rondom de Utrechtse blokverwarming (verdeling van verantwoordelijkheden tussen warmteleverancier, gebouweigenaar, huurders/bewoners, warmte-meetbedrijf, bedrijf dat warmterekeningen aan bewoners verstuurt; onduidelijkheden en ondeugdelijkheden in verdeling van warmte en in registratie van gebruikte warmte) zijn niet specifiek Utrechts en spelen ook niet pas sinds de inwerkingtreding van de Warmtewet. De wet heeft er wel aan bijgedragen dat de problemen zichtbaarder zijn geworden, al was het maar omdat sommige betrokkenen verwachtten dat de wet zou helpen en dit niet het geval bleek.

Dat de Warmtewet zich nu weer “terugtrekt” van de blokverwarmingsproblematiek, doordat naast VVE’s voortaan ook verhuurders buiten de reikwijdte van de wet kunnen vallen, draagt net zomin bij aan het oplossen van de problemen als dat inwerkingtreding destijds deed. De kans bestaat ook dat financiële prikkels voor woonlastenbeheersing en verduurzaming nu juist wegvallen.

Wij zien dat de Warmtewet niet goed in staat bleek om de blokverwarmingsproblemen op te lossen. Deze problemen bestaan nog altijd. Wij zien dat gemeente, corporaties en enkele VVE’s in Utrecht aandacht krijgen voor het onderwerp. Geen integrale verbetering van de verwarmingssystemen nog, wel wordt het soms meegenomen bij bijvoorbeeld onderhoudsplannen. Wij zien dat commerciële verhuurders en veel andere VVE’s hier niet mee bezig zijn. Wij zien dat Eneco voornemens is zich geheel uit de Utrechtse blokverwarming terug te trekken en zich enkel nog als leverancier van warmte aan de complexen wil opstellen.

Wij zien kortom dat de problematiek rondom de oude blokverwarming zich steeds nadrukkelijker manifesteert, dat lang niet alle betrokkenen in staat zijn om tot goede oplossingen te komen en dat de Warmtewet onvoldoende helpt. Wellicht dat de Energy Efficiency Richtlijn in dit verband iets kan betekenen. Een experiment op dit vlak zouden wij toejuichen en willen wij ook graag helpen organiseren.

Wij vragen u om bij de vernieuwing van de Warmtewet concreet en met betrokkenen aandacht te schenken aan het onderdeel blokverwarming en hier ook andere regelgeving bij te betrekken.

Gebondenheid en keuzevrijheid

De Utrechtse stadsverwarming is dus sinds enige jaren in handen van één onderneming (Eneco). De Warmtewet beoogt vooral bescherming van kleinverbruikers, een uitgangspunt dat ook geldt bij de huidige wetsherziening. Wij zien daarnaast dat er in de nieuwe wet openingen gecreëerd worden om meer keuzevrijheid te krijgen. Wij vinden het van groot belang dat ook deze doelstelling in de praktijk echt waargemaakt wordt, omdat enkel het beschermen van afnemers onvoldoende is voor de maatschappelijke acceptatie van warmtelevering.

Zeggenschap

Het (mede)eigenaarschap van de Utrechtse stadsverwarming is historisch overgegaan van stad en provincie Utrecht (eerst nutsbedrijf Pegasus, later Remu) naar een Zuid-Hollandse onderneming die weliswaar nog steeds in publieke handen is maar waar onze gemeente geen enkele zeggenschap over heeft. Wij hebben stellig de indruk dat het gebrek aan Utrechtse zeggenschap over de stadsverwarming en het gebrek aan binding van Eneco met Utrecht mede verantwoordelijk zijn voor de hier ontstane problematiek en niet bijdragen aan een oplossing. De Warmtewet beoogt dus vooral consumentenbescherming, maar wij pleiten ervoor ook rekening te houden met de maatschappelijke context waarbinnen warmtelevering zich momenteel afspeelt. Wij zien dit eveneens in het licht van de aanstaande splitsing van Eneco en Stedin. Wat de gevolgen daarvan zullen zijn voor de Utrechtse stadsverwarming, is nog niet bekend. In andere steden heeft het onderbrengen van stadsverwarming bij de commerciële tak van het gesplitste oude energiebedrijf het ongenoegen over stadsverwarming eerder vergroot dan verminderd.

Wij vragen u om bij de vernieuwing van de Warmtewet deze maatschappelijke context nadrukkelijk mee te nemen.

Experimenten

We zijn blij dat de Wet nadrukkelijk het aangaan van experimenten probeert te stimuleren. We zullen ons inspannen om met partners te komen tot verbetering van de Utrechtse stadsverwarming en zullen indien nodig en mogelijk graag de geboden experimenteerruimte toepassen. Daarbij denken we onder andere aan: andere organisatievormen, andere bronnen, andere temperatuurregimes, koudelevering, teruglevering van warmte, keuze tussen leveranciers.

Tot slot danken wij u voor de mogelijkheid om onze zienswijze in te brengen en wensen wij u succes met de verdere vormgeving van de Warmtewet.

Namens het platform Warmte030,

Sander Willemsen

Paul van Seters

Bart van den Heuvel

Michel Post

Dirk Huibers